

JAROSLAV CUHRA – PŘÍBĚH Z DOBY KOMUNISTICKÉ TOTALITY

Scénář k rozhlasové reportáži

Vypracovali Filip Fraus, Denisa Halgašová, Iveta Říhová a Jana Šmolíková,
žáci 9.B, 10. ZŠ na náměstí Míru 6 v Plzni pod vedením paní učitelky
Jitky Bochnovičové

V úterý 6. května 2014 jsme se vydali na návštěvu k panu inženýru Jaroslavu Cuhrovi do Benešovy ulice 6 v Plzni, nedaleko naší školy.

Jaroslav Cuhra se narodil roku 1936 v Praze, vyrůstal na Malé Straně. Jeho otec, inženýr architekt Jaroslav Cuhra starší, žijící v letech 1904 až 1974, byl významnou osobností. Účastnil se protinacistického odboje v odbojové organizaci ÚVOD, po válce se stal členem Československé strany lidové a byl poslancem Zemského národního výboru. Po roce 1948 se ale stal novému režimu nepohodlným:

„Z hlediska toho, že ten otec byl postaven do toho světla úplně obráceného, než byla ta původní představa, tou změnou politickou, takže byl tedy zavřen. Vrátil se až po osmnácti letech v roce 66, měl krátkou přestávku. Tím bylo daný, jak to dopadne na tu rodinu. My jsme byly čtyři děti, a to nám změnilo všem život.“

Jaroslav Cuhra mladší měl na základní škole vždy samé jedničky. Když se ale rozhodovalo, kam půjde dál, měl jen omezený výběr možností.

„Maminka tam byla se mnou u té ředitelky a ta říká: „Heleďte z hlediska ty vaší situace politický, kterou prožíváte, jsou tady tři možnosti: horník, hutník, zedník. No a z hlediska toho, že tedy má tady ty samý jedničky, z hlediska toho bychom ho mohli odměnit tím, že bychom ho pustili na toho zedníka.“

Jaroslav Cuhra se tedy vyučil zedníkem, usadil se v Plzni a založil zde rodinu. Pracoval ve stavebnictví a časem mohl vystudovat Střední průmyslovou školu stavební v Plzni, později i ČVUT v Praze. Musel si ale zvyknout na to, že byl stále pod dohledem Státní bezpečnosti a často vyslýchán.

„Tehdy v tom padesátém pátém roce mě sebrali a koukal jsem tedy skutečně. Pár mě jich vrazili hned na začátku, a pak řekli, že už se to teda nenosí, to mlácení lidí, takže chtěli, abych jim povídal i věci, o kterých jsem ani nevěděl, to jsem poznal tedy první tohle vyšetřování. No a pak teda až v době osmdesátých let, když jsme tady začali dělat ten tzv. dissent, tak jsme začali konat svolávání těch schůzí, ty knihy, tak to si začali chodit pro mě a to bylo dost těch vyšetřování.“

Roku 1968 Jaroslav Cuhra spoluzakládal v Plzni tzv. Mladé lidovce, což byl pokus o reformu Československé strany lidové. Srpnová invaze ale zhatila další slibný vývoj. V době normalizace musel Jaroslav Cuhra odolávat tlaku Státní bezpečnosti, aby podepsal spolupráci a začal donášet informace na ostatní z plzeňského dissentu.

„Mě to rozzlobilo, když to na mně chtěli, teda, když řekli, tady nám to podepíšete a už vám dáme pokoj. Tak to mě teda naštvalo, myslel jsem si, že takhle si myslíte, že bych tohle, tak to teda ne. A dali pokoj.“

Podepsal Chartu i přes to, že ji zpočátku podepsat nechtěl kvůli některým jménům na podpisové listině, byl i označen za zbabělce.

„To mi jako naštvalo taky, tak jsem druhý den se rozjel a hned jsem ji podepsal. Tak to ne zase, člověk se může bát, může mít strach, ale být zbabělcem, to tedy ne.“

Nejhorší chvíle Jaroslav Cuhra prožil při zatčení dva týdny před začátkem Sametové revoluce. Zatčené tehdy vezli z Plzně do Ostrova nad Ohří.

„To byly takový východoněmecký náklad'áky a takový nějaký robury, a tak tam stály a do toho nás teda naložili. V tom autě byly takový kóje, to byly konzervičky, tam člověka nacpali, zaklapli a tam se nedalo hnout. Tam člověk seděl vohnutej, nedalo se tam hnout, bylo vedro, měl jsem na sobě bundu, tu jsem nemohl sundat. Ještě pět, šest nás tam bylo, takhle nás tam jaksi ponaskládali, to bylo nepříjemný, dvě a půl hodiny venku jsme seděli tam v tom autě. Vedro, plechový to bylo, tam byla tma, no vopravdu, konzerva, kde nebylo vokýnko, nebo nic, to bylo naprosto tmavý. A když se potom začali bavit venku, tak ten jeden říká: „ Pojedeme s nima, ne?“ A ten jeden povídá: „ Nech je tady ještě půl hodiny, aby se alespoň vyhráli.“

Zajímalo nás, zda by Jaroslav Cuhra svá rozhodnutí, tedy činnost v disentu, podpis Charty 77 a petice Několik vět, v životě změnil.

„Věřím, že bych jednal stejně, teda.“

Inženýr Jaroslav Cuhra byl po Sametové revoluci politicky aktivní v KDU-ČSL. V letech 1990 až 1992 se stal poslancem Federálního shromáždění. O svém otci napsal knihu Svědomí paměti. V současné době je Jaroslav Cuhra předsedou pobočky Konfederace politických vězňů v Plzni. Když vzpomíná na prožitá těžká léta, nezapomene nikdy připomenout, že měl ve své disidentské činnosti vždy velkou podporu své manželky a rodiny.